

Avdelningen för juridik
Hampus Allerstrand

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) avstyrker förslaget.

Promemorian saknar den av riksdagen efterfrågade analysen och det saknas därmed underlag för föreslagna lagändring.

Enligt SKRs bedömning är den föreslagna ändringen inte ändamålsenlig då det är fråga om verksamheter som skiljer sig åt vad gäller styrning, uppdrag och ansvar. Ändringsförslaget bidrar endast till ytterligare gränsdragningsproblem och tillämpningssvårigheter.

Enligt SKRs mening saknas ett uttalat behov av en lagändring. De ytterligare administrativa krav, ökade kostnader och ingrepp i kommuner och regioners egen styrning som förslaget innebär kan därmed inte motiveras.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

SKR ställer sig bakom principen att kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare och i egen regi så långt som möjligt ska behandlas likvärdigt. Enligt SKRs uppfattning säkerställs detta dock redan genom befintlig lagstiftning. Som den föreslagna ändringen utformats omfattar skyldigheten all verksamhet där det finns privata utförare. Ett sådant anslag ger sannolikt inte önskad effekt. Den nuvarande ordningen är en väl fungerande och rimlig avvägning mellan den mångfald av intressen som behöver beaktas. Bestämmelsen i 5 kap 1 § 1 p kommunallagen (2017:725) tar sikte på övergripande frågor som har betydelse för den kommunala verksamheten i stort men ger också utrymme att formulera mål rörande exempelvis konkurrensneutralitet.

Enligt SKRs mening är det inte rimligt att kräva att program med mål och riktlinjer för privata utförare alltid ska omfatta den egna regin. Styrning, uppdrag och ansvar skiljer sig på väsentliga punkter. Avtalen med privata

utförare löper ofta under längre tid och är kommunens eller regionens SKR2023/huvudsakliga styrmedel gentemot den privata utföraren. Utformningen av förfrågningsunderlag och avtal hör därför nära samman på ett sätt som inte gäller för den kommunala verksamhet som bedrivs i egen regi. Den egna regin vilar på en mer direkt styrning genom politiskt beslutsfattande. Det innebär att den egna regin kan vara mer flexibel efter de behov som uppstår i kommuner/regionen under mandatperioden. Mot bakgrund av att kommuner och regioner har det yttersta ansvaret gentemot medborgarna för exempelvis vård och omsorg är denna flexibilitet viktig. Det är alltså inte ändamålsenligt att alltid ha likvärdiga krav på mål och riktlinjer för utförare av kommunal verksamhet.

Av promemorian framgår inte att nuvarande ordning har inneburit några problem ur ett konkurrensperspektiv som gör en lagändring nödvändig. Som framgår av riksdagens tillkännagivande fanns det när den ursprungliga bestämmelsens antogs skäl att ytterligare analysera om det krävs en närmare avgränsningen av programskyldigheten, jfr bet. 2016/17:KU30, rskr. 2016/17:335. Den nu framlagda promemorian saknar en sådan analys. Utan en sådan framstår inte det framlagda förslaget vare sig som nödvändigt eller proportionerligt. Enligt SKRs mening bidrar endast den föreslagna ändringen till ytterligare gränsdragningsproblem och tillämpningssvårigheter.

Förslaget förutsätter ytterligare administrativa krav och programkravet innebär i sig både kostnader och ett ingrepp i kommuners och regioners egen styrning. Sådana regleringar bör svara mot ett uttalat behov för att kunna motiveras (se prop. 2016/2017:171 s. 172).

Sammanfattningsvis anser inte SKR att det finns skäl att ändra den nuvarande ordningen. SKR avstyrker förslaget.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
Verkställande direktör